

Nr 346.

Av herr **Lindman m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 50, angående försvarsvüsändets ordnande.

I motion nr 343 hava vi påyrkat, att riksdagen, med avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 50, ville uttala sig för bibehållande tills vidare av den nuvarande försvarsorganisationen, sålunda även för nu gällande organisation beträffande flygvapnet. I samband därmed hava vi likväl förordat, att genom minskning av vissa utgifter anskaffning skulle ske av olika slag av materiel, däribland för flygvapnet i större omfattning, än vad som i den kungl. propositionen föreslås.

Då vi emellertid härmed föra denna fråga på tal, är det av den anledningen, att, därest riksdagen skulle besluta att redan nu företaga en omorganisation av detta vapen, vi anse, att denna bör läggas efter andra linjer än propositionens. Kungl. Maj:t har lika litet i år som i följ till prövning upptagit de viktiga synpunkter, som enligt vårt förmenande tala för den anordning, vi här nedan ämna föreslå, och detta oaktat åtskilligt inträffat i detta hänseende, sedan riksdagen sist behandlade försvarsfrågan.

Sålunda synes man under den tid, som sedan dess förflutit, i utlandet ha kommit till en mer stadgad uppfattning om huru ett flygvapen, allmänt taget, bör vara på ändamålsenligaste sätt organiserat.

De var på sitt håll för närvarande i luften mäktigaste staterna Frankrike, Förenta Staterna och Japan synas sålunda vara beslutna att bibehålla sina luftstridskrafter organiserade på i respektive armén och marinen ingående särskilda flygvapen. I 1924 års försvarsproposition omförmälda påtänkta förslag om en sammanslagning av *Frankrikes* båda flygvapen till ett självständigt och enhetligt sådant hava icke vidare kommit på tal. Tvärtom synes man vara allt mer tillfredsställd med den nuvarande, år 1920 genomförda organisationen med arméns och marinens flygvapen organiserade fristående från varandra men med gemensam teknisk organisation för flygmaterielanskaffning. Ett bevis på att man ej synes hava för avsikt ändra denna organisation är för övrigt, att det av Frankrike för sin krigsmakt i mycket beroende *Polen* beslutat genomföra en liknande organisation av sina för dess armé och marin avsedda luftstridskrafter.

I *Nordamerikas Förenta Stater* har under det förflutna året frågan om en sammanslagning av arméns och marinens flygvapen varit under diskussion. Såsom resultat av härutinnan gjorda undersökningar föreligga nu uttalanden av bland annat *Förenta Staternas* egen president, som avstyrker en sådan

sammanslagning, men förordar ett intimare samarbete mellan de båda flygvapnens tekniska ledning.

Japanska flygväsendet har med tillhjälp av brittiska flygofficerare nyligen reorganiserats med särskilt flygvapen för armén och särskilt för marinen.

De båda övriga stormakterna, Storbritannien och Italien, hava luftstridskrafterna ordnade på ett enhetligt, självständigt flygvapen vid sidan av armén och marinen. I *Storbritannien* har denna organisation av luftstridskrafterna emellertid, som i 1924 års försvarsproposition även omförmäls, i fråga om flygformationernas utbildning och användning förorsakat starka slitningar mellan luftministeriet och marinministeriet (amiralitetet). Anledningarna härtill hava varit dels att marinen erhållit ett för fyllandet av dess uppgift otillräckligt antal flygformationer, dels att de marinen tilldelade flygformationerna varit bemannade med personal helt eller delvis främmande för grunderna för sjövapnets användning. Dessa slitningar hava förorsakat hetsiga debatter i parlament och press, vilka under sistlidna höst lett till, att man utfärdat bestämmelser, varigenom amiralitetet i praktiken erhållit ett eget flygvapen, vars materielanskaffning och första flygutbildning dock fortfarande ombesörjes av luftministeriet. Sålunda upptagas från och med i år alla kostnaderna för marinens luftstridskrafter å marinens budget. Vidare har föreskrivits dels att alla vid flottans flygspaning använda officerare och 70 % av de vid flottans flygformationer såsom flygförare tjänstgörande officerarna skola vara sjöofficerare, dels att bemanningen å flygdepåfartygen skall helt utgöras av flottans personal, dels slutligen att amiralitetet ensamt skall hava befälsrätt över flottan tilldelade flygformationer. Genom dessa anordningar har man sökt i möjligaste mån trygga marinens krav på ett tillräckligt antal för marinändamål väl utbildade flygformationer och har därmed allt mer närmat sig den förut omförmälda franska organisationen.

Den 1 oktober 1923 började omorganisationen av det *italienska* flygvapnet genom sammanslagning av arméns och marinens flygavdelningar till ett självständigt flygvapen under enhetligt överkommando dock med särskilda lufteskadror för armén och särskilda för marinen. Emellertid synes man även i detta land redan nu kommit till insikt om, att den nya organisationen är ett missgrepp, i det den italienska marinministern efter sistlidne sommars övningar uttalat, att han i motsats till sin förut hysta åsikt funnit, att flygväsendet bör upphöra att utgöra en organisation för sig, och att det är lämpligare att uppdelas detsamma mellan armén och flottan.

Till och med i *Tyskland*, som vid världskrigets slut var den i luften tekniskt bäst rustade makten men som enligt Versaillesfreden ej får hava militära flygplan, har man på senare tider under diskussioner om flygvapnet uttalat sig mot att organisera flygstridskrafterna såsom ett självständigt vapenslag.

Beträffande de mindre staterna hava *Danmark* och *Norge* i avvaktan på försvarsminskningarna bibehållit flygvapnet uppdelat på armé och marin. *Estlands* flygvapen är alltjämt uppdelat på en armé- och en marinavdelning, vilka dock stå under gemensam överledning. I *Finland*, vilket land

ännu ej hunnit förskaffa sig någon flotta, är flygväsendet fortfarande direkt underställt försvarsministeriet, men lär man nu planera en omorganisation i samband med bildandet av en flotta. Av de mindre staterna synes det endast vara *Grekland*, som för närvarande är sysselsatt med nyorganisation av flygväsendet, och där säges man hava för avsikt att organisera särskilda på armé och marin uppdelade flygstridskrafter.

Åsikterna i utlandet angående flygvapnets organisation synas sålunda numera övertvägande vara, att densamma bör upptaga uppställandet av *särskilda för armé och marin avsedda flygvapen*, för vilkas flygmaterielanskaffning och första flygutbildning man dock synes anse lämpligt att begagna sig av gemensam teknisk organisation respektive gemensam förberedande flygskola. Anledningen till att en dylik organisation av flygvapnet i utlandet anses vara att föredraga torde i korthet återgivna vara följande.

Flygvapnet är för skydd av sina för dess verksamhet oundgängliga stöddepunkter beroende av här och flotta. På grund härav och emedan ett krig icke kan avgöras med enbart luftstridskrafter, kan flygvapnet icke anses såsom ett vid sidan av armén och marinen fristående självständigt vapen. Några strategiskt självständiga flygföretag kunna sålunda icke ifrågakomma, enär i strategiskt avseende flygvapnets användning alltid måste stå i intimt samband med krigföringen i övrigt. Endast i taktiskt avseende kan man tala om några självständiga flyguppgifter utan direkt samverkan med armé eller marin. Dessa uppgifter måste dock till tid och rum bestämmas av högsta krigsledningen eller högste befälhavaren till lands eller sjöss inom ett visst operationsområde, med avseende fäst vid rådande krigslägen och de använda armé- och marinstridskrafterna. Vad det taktiska utförandet av dylika flygföretag beträffar, kan däremot, sedan de igångsatts, icke från marken utövas någon taktisk ledning av desamma. Någon särskild högsta befälhavare över luftstridskrafterna med stab erfordras därför icke, utan bör den nödiga sakkunskapen i fråga om möjligheterna för luftstridskrafternas utnyttjande tillgodoses genom att tillföra respektive armé- och marinstabers flygofficerare förtrogna med lant- respektive sjökrigföringen.

Med skärpa framhålles, att för här och flotta krigföring numera är otänkbar utan flygvapen. Under det att för taktiskt självständiga uppdrag böra avses lämpliga disponibla luftstridskrafter i den utsträckning sådana för detta ändamål anskaffas, *måste med nödvändighet* alltid finnas ett visst minimum antal för samverkan med lant- respektive sjöstridskrafterna väl utbildade flygformationer, vilka redan i fredstid tilldelats här och flotta. Emedan det visat sig omöjligt att härför erhålla flygformationer lämpade att på sätt som erfordras fylla både lant- och sjökrigföringens krav, har det härvid befunnits nödvändigt att uppdelade dessa flygstridskrafter på särskilda för armén och särskilda för marinen avsedda flygformationer. En dylik uppdelning har även av samma anledning ansetts erforderlig för de för taktiskt självständiga uppdrag avsedda formationerna. För dessa på armé och marin fördelade flygformationers ändamålsenliga utrustning och utbildning har det jämväl ansetts behöfligt, att de var för sig ställas under med lant- respektive sjökrigföringen väl förtrogen ledning.

Av dessa skäl och då för luftstridskrafternas strategiska användning, såsom förut nämnts, icke befunnits erforderligt någon särskild högste befälhavare med stab, har det ansetts mest ändamålsenligt att organisera särskilda för armé och marin avsedda flygvapen, i all synnerhet som man säger sig hava funnit, att en sådan organisation även är ekonomiskt fördelaktigare än ett enhetligt fristående flygvapen, vilket senare i många avseenden skulle medföra en onödig dubbelorganisation ofördelaktig särskilt för stater med svag ekonomisk bärkraft.

Ehuru man för vårt land, såsom chefen för generalstaben i sitt yttrande över Kungl. Maj:ts föreliggande förslag till organisation av flygvapnet även anför, icke kan direkt tillämpa utländska förebilder, böra dock erfarenheterna från utlandet utgöra en god ledning vid ett organisationsförslags uppgörande. Flertalet av de ovan anförda skälen för bibehållande av särskilda för armén och marinen avsedda flygvapen gälla emellertid även för vårt vidkommande. Också hava såväl särskilt tillkallade flygsakkunniga som försvarsrevisionen i avgivna betänkanden föreslagit en sådan organisation av ett för oss avpassat flygvapen.

I sitt i december 1924 avgivna yttrande över Kungl. Maj:ts nu föreliggande organisationsförslag (se Bil. I, sid. 612 i proposition nr 50) har marin-stabschefen yttrat sig avstyrkande i denna fråga och i det såsom bil. H i samma proposition (sid. 605) ingående yttrandet från chefen för generalstaben har denne avstått från att yttra sig, huruvida ett självständigt flygvapen är den lämpligaste organisationsformen. I chefens för marin-staben sistnämnda yttrande påvisas, i samband med frågan om flygvapnets ställning och ledningen av vapnet, koncentrerat och klart de viktigaste skälen mot bildandet av ett självständigt flygvapen. Härutöver må framhållas följande.

Flygvapnet är ett viktigt led i vårt lands försvar och vid dess organisation måste eftersträvas att ur de på vapnet nedlagda kostnaderna få ut största möjliga effektivitet under krig. Vapnets huvuduppgifter äro att söka i samverkan med de övriga vapnen, och hur organisationen i fredstid än må ordnas, så komma erfarenheterna under ett krig mycket snart att framtinga avdelandet av största delen av flygvapnets materiel till direkt samverkan med armé och marin. Den materiel, som kan reserveras för de självständiga uppgifterna, av vilka egentligen endast återstå bombanfallen över havet, blir med ett flygvapen av vår begränsade omfattning så relativt obetydligt, att den bestämt icke kan tjäna till underlag för hela den militära, tekniska och administrativa organisation, som i proposition nr 50 föreslås. De militära skälen peka därför på en organisation i två helt skilda kårer, fast anslutna till respektive armén och marinen. Här ligger själva grunden till organisationen. Genom anslutning till försvarets båda huvudgrenar försäkras man sig dels om enkelhet och reda i befälsförhållandena, dels om den för samarbetet under krig nödvändiga samövningen under fredstid mellan flygvapnet och övriga vapen, dels slutligen om en personalrekrytering, där personalen genom hela sin föregående tjänstgöring erhållit den bästa möjliga förutbildning för sina nya uppgifter. Den för armé- och marin-

flygarna erforderliga samövningen kan vid en sådan organisation lätt ordnas vid gemensamma flygskolor.

I fråga om de tekniska och administrativa delarna av organisationen må erinras, att lufttjänsten endast är till namnet i viss omfattning självständig, men eljest överallt ingriper i de båda andra tjänstegrenarna. Bildandet av ett självständigt flygvapen skulle komma att medföra inrättandet av en hel del nya befattningar, utan motsvarande indragningar på andra håll, och organisationen blir härigenom dyrare. Att skapa nya tekniska och administrativa organ, samtidigt med att själva stridsmedlen kraftigt nedskäras, är i övrigt en åtgärd, som endast kan leda till ökad ineffektivitet hos försvaret i dess helhet.

Ur dessa synpunkter sett är den organisation bäst, som militärt sett är starkast, och som samtidigt ger det bästa utbytet av på flygvapnet nedlagda medel. En på den nuvarande grunden, med skilda flygvapen för armé och marin, utbyggd organisation måste därför anses såsom den bästa, om vid utbyggnaden iakttages att åstadkomma enhetlighet där sådan verkligen är behöfelig och medför minskade kostnader, nämligen ifråga om den tekniska ledningen av själva flygmaterielanskaffningen, vilken såsom flerstädes i utlandet bör vara gemensam.

En organisation med ett självständigt flygvapen däremot blir militärt sett mindre effektiv, och genom de av organisationen orsakade dubbelbefattningarna för vissa tekniska och administrativa organ, samt genom den tidiga pensioneringen av en stor del av flygpersonalen, kommer den att giva ett avsevärt sämre utbyte av för vapnet anslagna medel. Och man kan tillägga, att ju mera organisationen frigör flygvapet från de båda hittillsvarande huvudgrenarna av försvaret, ju mera man strävar efter att låta flygvapnet vara »sig själv nog», desto svagare och desto mera ekonomiskt ofördelaktig kommer organisationen att i praktiken visa sig vara.

Skulle emellertid det särskilda utskottet, som har att behandla frågan i år, i likhet med vad fallet var förra året anse, att flygvapnet bör organiseras som ett helt fristående vapen, vilja vi framhålla, att den organisation, som föreslås i Kungl. Maj:ts proposition, synes oss behäftad med en del allvarliga brister, som måste avhjälpas, om icke det nyorganiserade flygvapnet skall från början röna svårigheter samt dess effektivitet därigenom nedsättas.

Flygvapnets indelning i kårer.

Vårt lands militärpolitiska läge nödvändiggör, att vårt flygvapen måste bestå av flygformationer, avsedda *dels* för landkrigföringen och uppdrag vid och på andra sidan våra landgränser, *dels* för sjökrigföringen och uppdrag över och på andra sidan våra gränshav. Härav har uppkommit behovet av särskilda *arméflygstridskrafter* och särskilda *marinflygstridskrafter*. I den föreliggande propositionen har man också sökt tillgodose detta behov genom att organisera den 2:a flygkåren huvudsakligen för marina uppdrag i samband med marinen samt 3:e och 4:e flygkårer för samarbete med armén och luftvärnet. Häremot torde intet vara att erinra.

Vad åter beträffar den 1:a flygkåren, vilken är avsedd att i första hand direkt betjäna högsta krigsledningen för utförande av uppdrag över såväl land som hav, måste i densamma ingå flygformationer, lämpade för dels marina uppdrag och sjökrigföringen, dels uppdrag över land och landkrigföringen. Förutom att denna kår uppdelas, såsom i propositionen föreslagits, å ett spanings- samt ett bomb- och jaktkompani, måste vartdera av dessa kompanier av nyss nämnd anledning i sin ordning uppdelas i de för marina uppdrag avsedda formationerna och de för uppdrag över land avsedda. Erfarenheterna hava nämligen ådagalagt, att det icke låter sig göra, huru önskligt det än vore, att utbilda flygpersonal, så att den blir tillräckligt förtrogen med både land- och sjökrigföringen. Nämda uppdelning av kårens kompanier skulle emellertid komma att medföra avsevärda olägenheter. Icke blott chefen utan även kompanicheferna vid 1:a flygkåren måste nämligen vara antingen armé- eller marinutbildade flygofficerare och dessa kunna icke vara tillräckligt förtrogna med både land- och sjökrigföringen för att med erforderlig erfarenhet och sakkunskap övervaka och leda utbildningen av kårens båda huvudspecialgrenar. Härav måste kårens utbildning och användning bliva lidande, i det fara föreligger, att endera specialgrenen kommer att tillbakasättas. Dessutom innesluta nämnda förhållanden allvarliga anledningar till slitningar mellan armé och marin, vilka givetvis, såsom det också framgår av de båda stabschefernas yttranden över Kungl. Majt:s förslag, komma att envar sträva efter att förskaffa sig största möjliga inflytande över ifrågasvarande kår genom att i främsta rummet till kårchef söka erhålla en officer ur eget vapenslag och att få sina materielintressen mest tillgodosedda.

En uppdelning av 1:a flygkåren på 2:a och 3:e flygkåren är redan av nämnda anledningar starkt av behovet påkallad. Härtill komma de av såväl generalstabs- som marininstabscheferna påvisade olägenheterna ur strategisk och andra synpunkter med 1:a flygkårens föreslagna förläggning till Uppsala och svårigheten erhålla annan lämplig förläggningsplats för densamma, vilket även talar för denna kårs uppdelning på nyssnämnt sätt d. v. s. med de marina flygformationerna till 2:a flygkåren och övriga till 3:e flygkåren.

En dylik uppdelning skulle därjämte medföra avsevärda fördelar genom enklare befälsförhållanden och minskade kostnader för administration och förläggning. De från 1:a till 2:a flygkåren överförda, för mera självständiga marina uppdrag avsedda flygformationerna böra nämligen bilda ett särskilt kompani inom sistnämnda kår med huvudförläggning till denna kårs förläggningssort, under det att de från 1:a till 3:e flygkåren överförda formationerna lämpligen torde böra fördelas dels på ett nytt bombkompani i Karlsborg, dels till denna kårs spanarkompani jämväl i Karlsborg, dels slutligen till ett särskilt jaktkompani, förlagt såsom detachement förslagsvis vid Barkarby. Förutom att här omförmälda formationer genom denna fördelning en var på sitt håll komme att vara underställda sakkunniga och med respektive krigföringssätt förtrogna chefer, skulle de för högsta krigsledningen avsedda formationerna få en tryggad och central förläggning i jämförelse med i Uppsala. Den här föreslagna förläggningen av ett jagarkompani till Barkarby

skulle avse att förskaffa den för flyganfall synnerligen utsatta huvudstaden en välbehörlig förstärkning i luftvärnet, enär härför eljest enligt propositionen endast skulle finnas ett svagt jagardetachment vid Hügernäs. Därest så skulle befinnas lämpligare, finnes givetvis intet hinder för att minska detachmentet vid Barkarby och förlägga återstoden av detta jagarkompani till Karlsborg.

Genom 1:a flygkårens uppdelning på här angivet sätt skulle inbesparas dels administrations- och viss verkstadspersonal (bland annat 1 regementsintendent, 1 förrädsförvaltare, 1 fanjunkare, 1 sergeant, 1 pensionerad fanjunkare, 1 flygingenjör och 1 verkmästare av 1. klass) dels de för 1:a flygkårens förläggning i Uppsala upptagna engångskostnaderna (335,000 kronor) för byggnader. De sålunda gjorda besparingarna kunna lämpligen användas till att förstärka den stridande flygpersonalen och mekanikerna samt till beredande av ökat hangar- och bostadsutrymme vid Västerås, Karlsborg och Barkarby.

Den till 1:a flygkåren enligt propositionen förlagda delen av spanar- och bombutbildningen kan med fördel förläggas till Karlsborg och Hügernäs.

Med den här föreslagna fördelningen av marin- och arméluftstridskrafterna var för sig på skilda kårer vinnes dessutom den fördelen, att man vid den för marina behov avsedda flygkåren kan använda marina benämningar å personalen och marinens uniform för densamma liksom man vid de för armén huvudsakligen avsedda båda kårerna kan använda armébenämningar och uniform, vilket allt är av betydelse med hänsyn till det föreslagna passagesystemet och flygorganisationernas användning.

I det till propositionen i särskild skrivelse fogade förslaget till krigsorganisation föranleder uppdelningen av 1:a flygkåren icke någon ändring. Vid mobilisering skulle nämligen högsta krigsledningen komma att förfoga över samma flygformationer som enligt propositionen endast med den skillnaden, att dessa formationer efter all sannolikhet komma att bliva bättre utbildade.

Flygvapnets ledning.

På grund av den olikhet, som förefinnes i utrustning, beväpning och utbildning mellan de för landkrigföringen och de för sjökrigföringen avsedda flygformationerna, ävensom för att underlätta samarbetet med armé- resp. marinförvaltningen samt undvika eljest lätt uppkommande slitningar vid tillgodoseende av armé- och marintressen, bör flygstaben såsom ock chefen för marinstaben i sitt yttrande föreslagit uppdelas på *en arméavdelning* och *en marinavdelning*, vardera med en trupp- och en utrustningsdetalj, i stället för såsom i propositionen föreslagits i en truppavdelning och en utrustningsavdelning, vilket i sin ordning medför, att även flygförvaltningens i propositionen föreslagna trupp- och utrustningsbyråer böra ersättas med en armébyrå och en marinbyrå. Endast härigenom blir det möjligt att erhålla klara och enkla linjer för handläggning under sakkunnig ledning av frågor rörande de olika kårernas utrustning, beväpning och utbildning. En dylik organisation möjliggör

även en uppdelning av kommandoärendena på lantförsvarets respektive sjöförsvarets kommandoexpeditioner genom att av arméavdelningen handlagda ärenden självfallet böra avgöras av den förra och av marinavdelningen handlagda av den senare, under det att flygärenden berörande både lant- och sjöförsvaret avgöras vid gemensam föredragning av båda kommandoexpeditionscheferna såsom i liknande fall även för närvarande är förhållandet. På så sätt förebyggas de slitningar, som eljest, såsom framgår av chefens för generalstaben yttrande, måste uppkomma beträffande vilken kommandoexpedition som skall omhändervä flygärendena.

På grund av svårigheterna att kunna nu bedöma huru den föreslagna organisationen kommer att verka, synes det vara av vikt, att det medgives Kungl. Maj:t inom angiven kostnadsram vidtaga de förändringar i organisationen, som kunna befinnas erforderliga med hänsyn till utvecklingens krav, dock utan frångående av de här angivna grunderna för flygvapnets uppdelning på marin- och arméflygstridskrafter.

På grund av vad vi sålunda anfört få vi hemställa,

att den i Kungl. Maj:ts proposition nr 50 framlagda organisationen av flygvapnet icke måtte komma till stånd, utan att arméns och marinens flygväsenden, vardera med särskild budget, inrangeras såsom nya vapenslag i armén och marinen, samt att för handhavandet av det nya vapnets tekniska och ekonomiska ledning ett nytt departement och en ny avdelning upprättas inom armé- resp. marinförvaltningen med gemensamt tekniskt organ för själva flygmaterielanskaffningen.

Därest det för försvarsfrågans behandling utsedda särskilda utskottet biträder detta vårt förslag torde det få ankomma på utskottet att föreslå de ändringar i värnpliktslagen och försvarsväsendets stater som härav må betingas.

Eller alternativt, därest flygvapnet anses böra organiseras som ett helt och hållet självständigt vapen,

att riksdagen måtte besluta angående *flygvapnet* följande:

A. Huvuddragen av flygvapnets organisation.

Arméns flygtrupper och marinens flygväsende skola utbrytas ur armén och marinen samt sammanslås till ett i förhållande till dessa *fullt fristående flygvapen*, underställt en under Konungen direkt lydande chef.

För handläggning av ärenden rörande flygvapnets organisation, utbildning och utrustning samt flygstridskrafternas användning, skall chefen för flygvapnet biträdas av en flygstab, organiserad på en arméavdelning och en marinavdelning, vardera med en trupp och en utrustningsdetalj.

För behandlingen av flygvapnet rörande tekniska och eko-

nomiska frågor jämte övriga förvaltningsärenden skall inrättas en flygförvaltning, organiserad på en armébyrå, en marinbyrå, en teknisk byrå och en ekonomibyrå.

Flygvapnet uppdelas på tre kårer, förslagsvis förlagda å följande orter, nämligen 1:a kåren i Västerås—Hägernäs, 2:a kåren å Malmen—Karlsborg och 3:e kåren i Östersund. En självständig för den första flygarutbildningen avsedd flygskola förlägges till Ljungbyhed. Den första gemensamma delen av jagarutbildningen och spanarutbildningen anslutes till respektive 2:a kåren å Malmen samt till 1:a och 2:a kåren. Den grundläggande bombutbildningen bedrivs gemensamt vid 2:a kåren. Fortsatt utbildning äger rum vid respektive kårer.

Av kårerna äro 1:a och 2:a kårerna avsedda att med vissa formationer direkt betjäna högsta krigsledningen, i övrigt är 1:a kåren avsedd för marinens behov samt 2:a och 3:e kårerna huvudsakligen för samarbete med armén och luftvärnet.

Från kårerna avdelas ett detachement till kustflottan samt smärre sådana vid behov till Boden, Karlskrona, Göteborg och Vaxholm.

För flygmaterielens underhåll och vård skola finnas, förutom vissa mindre reparationsverkstäder, två större flygverkstäder, den ena å Malmen, den andra förslagsvis i Västerås.

Flygverkstäderna å Stockholms varv nedläggas.

Flygvapnets personal skall utgöras av å flygvapnets stater upptagen personal, dels av från armén och marinen för utbildning till flygare, flygspanare och flygmekaniker under kortare tid till tjänstgöring vid flygvapnet beordrad personal, avsedd att vid mobilisering tjänstgöra vid flygvapnet.

B. Flygvapnets ledning.

a) Chefen för flygvapnet.

Denna befattning skall bestridas av en generalsperson eller flaggman.

Såsom adjutant hos chefen för flygvapnet skall beordras en kompaniofficer.

b) Flygstaben.

Denna skall bestå av:

- 1 stabschef, överste eller kommandör,
- 1 chef för arméavdelningen, regementsofficer,
- 2 tjänstgörande officerare å arméavdelningen, kompaniofficerare,
- 1 chef för marinavdelningen, regementsofficer, samt
- 2 tjänstgörande officerare å marinavdelningen, kompaniofficerare.

c) Flygförvaltningen.

I denna skall chefen för flygvapnet ingå såsom chef, och densamma skall i övrigt bestå av följande personal:

- 1 chef för tekniska byrån, flygöveringenjör,
- 3 tjänstgörande ingenjörer å tekniska byrån, flygingenjörer,
- 1 chef för ekonomibyrån, regementsofficer ur intendenturkåren eller 1. marinintendent,
- 1 assistent å ekonomibyrån, kapten ur intendenturkåren eller marinintendent av 1. graden,
- 1 revisor å ekonomibyrån, civil tjänsteman i 13. (enligt för innevarande års riksdag framlagt förslag 21.) lönegraden,
- 1 förvaltningsskrivare,
- 1 kontorsskrivare (enligt för riksdagen framlagt förslag: kansliskrivare) å ekonomibyrån, kvinnligt biträde, samt
- 1 expeditivsvakt.

I flygförvaltningen ingå jämväl cheferna för flygstabens armé- och marinavdelningar i egenskap av chefer för flygförvaltningens armé- och marinbyråer.

Vid tillsättande av ovannämnda och andra befattningar vid flygvapnet är icke nödvändigt att binda dem vid vissa tjänstegrader, utan bör vid placering av personalen lämplighetssynpunkt i första hand vara utslagsgivande. Placering av regementsofficerare, chefer för skolor m. fl. bör på grund härav bestämmas av Konungen.

C. Flygvapnets personalstater.

a) *Den för flygvapnet gemensamma staten* skall upptaga följande personal, nämligen:

Officerare.

- 1 generalsperson eller flaggman,
- 1 överste eller kommendör,
- 1 överste (kommendör) eller överstelöjtnant (kommendörkapten av 1. graden),
- 5 överstelöjtnanter eller majorer (kommendörkaptenar),
- 23 kaptenar och
- 34 löjtnanter.

Intendenturpersonal.

- 1 överstelöjtnant eller major ur intendenturkåren eller 1. marinintendent,
- 3 kaptenar ur intendenturkåren eller marinintendenter av 1. graden och
- 1 löjtnant ur intendenturkåren eller marinintendent av 2. graden.

Underofficerare.

- 9 förrådsförvaltare,
- 17 fanjunkare eller flaggunderofficerare (underofficerare av 1. graden) och
- 24 sergeanter eller underofficerare av 2. graden.

Civilmilitär personal.

- 1 bataljonsläkare,
- 1 flygöveringenjör,
- 10 flygingenjörer,
- 1 förvaltningsskrivare,
- 4 verkmästare av 1. klassen,
- 5 » » 2. » ,
- 8 tyghantverkare,
- 4 vapenhantverkare och
- 6 förrådsvaktmästare.

Civil personal.

- 1 revisor,
- 1 kontors-(kansli-)skrivare och
- 1 expeditionsvakt.

Pensionerad personal m. fl.

- 4 läkare och
- 14 underofficerare.

b) Vid nedan angivna flygkårer (flygskola) skall finnas följande *manskapspersonal*, nämligen:

vid 1. flygkåren:

- 3 flaggkorpraler av 1. klassen,
- 5 » » 2. » ,
- 6 korpraler,
- 12 2. klass sjömän,
- 30 3. » » ,
- 2 sjukvårdsflaggkorpraler av 2. klassen,
- 1 vapensmed, flaggkorpral av 2. klassen,
- 1 torpedhantverkare, flaggkorpral av 2. klassen,
- 1 » , korpral,
- 1 » , 2. klass sjöman,
- 1 timmerman, flaggkorpral av 1. klassen,
- 1 » , » » 2. » ,
- 3 » , korpraler,
- 5 hantverkare, 2. klass sjömän och
- 14 » , 3. » » ;

vid 2. flygkåren:

- 3 furirer av 1. klassen,
- 4 » » 2. » ,
- 9 korpraler,
- 12 vicekorpraler,
- 34 volontärer,
- 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
- 1 sjukvårdskorpral,
- 1 vapenhantverkarfurir av 2. klassen,
- 2 vapenhantverkarkorpraler,
- 2 vapenhantverkarvicekorpraler,
- 2 hantverksfurirer av 1. klassen,
- 2 » » 2. » ,
- 3 hantverksskorpraler,
- 7 hantverksvicekorpraler och
- 18 hantverkssoldater;

vid 3. flygkåren:

- 2 furirer av 1. klassen,
- 2 » » 2. » ,
- 4 korpraler,
- 4 vicekorpraler,
- 8 volontärer,
- 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
- 1 vapenhantverkarfurir av 2. klassen,
- 1 hantverksfurir av 1. klassen,
- 1 hantverksskorpral,
- 1 hantverksvicekorpral och
- 3 hantverkssoldater;

vid flygskolan å Ljungbyhed:

- 2 furirer av 1. klassen,
- 3 » » 2. » ,
- 5 korpraler,
- 8 vicekorpraler,
- 20 volontärer,
- 1 sjukvårdsfurir av 2. klassen,
- 1 vapenhantverkarkorpral,
- 1 hantverksfurir av 1. klassen,
- 1 hantverksskorpral,
- 2 hantverksvicekorpraler och
- 5 hantverkssoldater.

D. Flygvapnets reservpersonal.

För utbildning till fänrikar i flygvapnets reserv, avsedda att vid mobilisering tjänstgöra såsom flygare, skall årligen bland värnpliktiga studenter och likställda antagas erforderligt antal reservofficersaspiranter.

Vid utnämningen till fänrik i flygvapnets reserv skall utgå ekiperingshjälp med 750 kronor.

Fänrik i flygvapnets reserv skall efter avslutad tjänstgöring erhålla en gottgörelse av 1,000 kronor.

E. Organisationens genomförande.

I den mån så med hänsyn till utvecklingens krav befinnes erforderligt, må det ankomma på Kungl. Maj:t att — inom av riksdagen bestämd kostnadsram och personaltillgång samt med iakttagande av de angivna grunderna för flygvapnets uppdelning i marin- och arméluftstridskrafter — vidtaga sådana smärre förändringar, som vid organisationens omsättande i praktiken befinnas behövliga.

Flygvapnets uppsättning skall med nedan angivna undantag taga sin början under budgetåret 1926—1927 och organisationen enligt föreliggande stater vara fullt genomförd under budgetåret 1930—1931.

För utförande av för flygvapnets organisation erforderliga nybyggnader m. m. må redan under budgetåret 1925—1926 utav de för armébyggnadsändamål reserverade medel användas ett belopp av 4,000,000 kronor.

Kungl. Maj:t skall äga att tillsätta chef för flygvapnet från och med den 1. juli 1925 samt låta bestrida avlöningen till denne från förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband med flera.

Stockholm den 21 mars 1925.

Arvid Lindman.

P. Nilsson, Bonarp.

Edvard Lithander.

L. L. Lorichs.

Carl Arr. Anderson.

Bj. Holmgren.

Otto Järte.

John Hedin.

Bilaga 1.

Beräkning

av anslagen för flygvapnet.

I den till Kungl. Maj:ts proposition nr 50 fogade bil. 67 av bil. I föranleder motionärernas förslag följande ändringar.

Beräkning av anslaget till avlöning, rekrytering och resekostnader m. m.

A. Löner och arvoden upptagna i vederbörliga stater för:		
Officerare och underofficerare m. fl.		
Vid flygvapnet	kr.	877,400:—
1. flygkåren	»	70,000:—
2. »	»	83,500:—
3. »	»	26,400:—
Flygskolan	»	40,800:—
	kr.	1,098,100:—
B. Feiräkningspenningar, förslagsvis	»	1,200:—
C. Hyresbidrag å 225 kronor åt förslagsvis 6 furirer	»	1,350:—
D. Anställningspenning å 50 kronor åt förslagsvis 30 volontärer	»	1,500:—
E. Vissa arvoden (köksföreståndare, maskinister m. fl.)	»	22,000:—
F. Rekryteringskostnader	»	5,000:—
G. Flygvapnets reservpersonal	»	50,000:—
H. Rese- och traktamentspenningar	»	30,000:—
I. Flyttningersättning	»	20,000:—
J. Semester åt vid flygvapnet anställda arbetare	»	6,000:—
	Säger kronor	1,235,150:—

Härifrån avgå:

På grund av beräknade vakanser 2 % å förestående summa	kr.	25,150:—
Ersättning för tjänstebostäder åt officerare och underofficerare med vederlikar	»	20,000:—
	kr.	45,150:—
	Nettokostnad kronor	1,190,000:—

Bilaga 1.

Stat
för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente		Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Officerare.					
Generalsperson (flaggman)	1	O. 8	Fanjunkare eller flaggunderofficerare (underofficerare av 1. gr.)	17	Uo. 3
Överste (kommendör)	1	O. 6	Sergeanter eller underofficerare av 2. gr.	24	Uo. 2
Överste (kommendör eller överstelöjtnant (kommendörkapten av 1. gr.)	1	O. 6 eller O. 5	Civilmilitär personal.		
Överstelöjtnanter eller majorer (kommendörkapten)	5	O. 5 eller O. 4	Bataljonsläkare	1	C. 9
Kaptener	23	O. 3	Flygöveringenjör	1	C. 14
Löjtnanter	34	O. 2	Flygingenjörer	3	C. 13
			”	2	C. 12
			”	3	C. 11
			”	2	C. 10
			Förvaltningsskrivare	1	C. 6
			Verkmästare av 1. kl. ...	4	C. 6
			” ” 2. ”	5	C. 4
			Tyghantverkare	8	C. 3
			Vapenhantverkare	4	C. 3
			Förrådsvaktmästare	6	C. 1
Intendenturpersonal.					
Överstelöjtnant eller major ur intendenturkåren (förste marinintendent av 1. eller 2. löneklassen)	1	O. 5 eller O. 4	Civil personal.		
Kaptener ur intendenturkåren (marinintendenter av 1. graden)	3	O. 3	Revisorer	1	Avd. B. 21
Löjtnanter ur intendenturkåren (marinintendent av 2. graden)	1	O. 2	Kansliskrivare	1	Avd. B. 11
			Expeditionsvakt	1	Avd. B. 5
Underofficerare.					
Förrådsförvaltare	9	Uo. 4	Pensionerad personal m. fl.		
			Läkare, arvoden	4	—
			Underofficerare, arvoden	14	—

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis kronor 814,860: —
 Arvoden å 3,180 kronor till 4 läkare ” 12,720: —
 ” ” 2,130 ” ” 14 pensionerade underofficerare ” 29,820: —
 Vikariatersättning till ovanstående civila beställningshavare samt avlöning till ritare o. d. personal, förslagsvis ” 20,000: —

Summa förslagsanslag kronor 877,400: —

Anm. De i staten upptagna ordinarie beställningshavarna skola vara underkastade transport till andra beställningar i innehavande grader inom armén respektive marinen.

Bilaga 1.

Stat
för 1. flygkåren.

	Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente		Antal	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente
Manskap.					
Flaggkorpraler av 1. klassen	3	Ma. 5	Torpedhantverkare, korpral	1	Ma. 3
Flaggkorpraler av 2. klassen	5	Ma. 4	Torpedhantverkare, 2. klass sjöman	1	Ma. 2
Korpraler	6	Ma. 3	Timmerman, flaggkorpral av 1. klassen	1	Ma. 5
2. klass sjöman	12	Ma. 2	Timmerman, flaggkorpral av 2. klassen	1	Ma. 4
3. " "	30	Ma. 1	Timmerman, korpral	3	Ma. 3
Sjukvårdskorpraler av 2. klassen	2	Ma. 4	Hantverkare, 2. klass sjöman	5	Ma. 2
Vapensmed, flaggkorpral av 2. klassen	1	Ma. 4	Hantverkare, 3. klass sjöman	14	Ma. 1
Torpedhantverkare, flaggkorpral av 2. klassen	1	Ma. 4			

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis kronor 70,000. —
Summa förslagsanslag kronor 70,000. —

Bilaga 1.

Stat
för 2. flygkåren.

	Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlöningsreglemente			Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlöningsreglemente	
	Antal			Antal	
Manskap.					
Furirer av 1. klassen.....	3	Ma. 5	Vapenhantverkar- korpraler.....	2	Ma. 3
» » 2. ».....	4	Ma. 4	Vapenhantverkarvice- korpraler.....	2	Ma. 2
Korpraler.....	9	Ma. 3	Hantverksfurirer av 1. klassen.....	2	Ma. 5
Vicekorpraler.....	12	Ma. 2	Hantverksfurirer av 2. klassen.....	2	Ma. 4
Volontärer.....	34	Ma. 1	Hantverkskorpraler.....	3	Ma. 3
Sjukvårdsfurir av 2. klassen.....	1	Ma. 4	Hantverksvicekorpraler.....	7	Ma. 2
Sjukvårdskorpral.....	1	Ma. 3	Hantverkssoldater.....	18	Ma. 1
Vapenhantverkarfurir av 2. klassen.....	1	Ma. 4			

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis kronor 83,500:—

Summa förslagsanslag kronor 83,500:—

Bilaga 1.

Stat
för 3. flygkåren.

	Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlöningsreglemente			Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlöningsreglemente	
	Antal			Antal	
Manskap.					
Furirer av 1. klassen ...	2	Ma. 5	Vapenhantverkarfurir av 2. klassen.....	1	Ma. 4
» » 2. ».....	2	Ma. 4	Hantverksfurir av 1. klassen.....	1	Ma. 5
Korpraler.....	4	Ma. 3	Hantverkskorpral.....	1	Ma. 3
Vicekorpraler.....	4	Ma. 2	Hantverksvicekorpral ...	1	Ma. 2
Volontärer.....	8	Ma. 1	Hantverkssoldater.....	3	Ma. 1
Sjukvårdsfurir av 2. klassen.....	1	Ma. 4			

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis kronor 26,400:—

Summa förslagsanslag kronor 26,400:—